

Аналіз регуляторного впливу
до рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України
«Про розгляд проекту Граничних тарифів на універсальні послуги
поштового зв'язку»

Рішення «Про розгляд Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку» прийнято Національною комісією з питань регулювання зв'язку України 07.12.07 № 1025

1. Визначення та аналіз проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання.

Національна комісія з питань регулювання зв'язку України відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про поштовий зв'язок», здійснює формування цінової політики та регулювання тарифів на послуги поштового зв'язку.

Тарифному регулюванню у сфері надання послуг поштового зв'язку підлягають виключно універсальні послуги поштового зв'язку.

До універсальних послуг поштового зв'язку відносяться тарифи на послуги з пересилання поштових карток, листів, бандеролей, секограм – простих та рекомендованих; посилок без оголошеної цінності масою до 10 кг.

Надання на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку за тарифами, що регулюються державою забезпечує національний оператор.

Згідно із розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.01.02 № 10-р виконання функцій національного оператора поштового зв'язку покладено на Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» (далі-УДППЗ «Укрпошта»).

Граничні тарифи на універсальні послуги поштового зв'язку, затверджені рішенням НКРЗ від 05.08.05 № 41, введенні в дію 01.09.05 і до цього часу не переглядались.

Зазначені тарифи були розраховані на базі собівартості надання послуг національним оператором поштового зв'язку з мінімальним рівнем рентабельності. Проте, витрати УДППЗ «Укрпошта» за останні два роки збільшилися внаслідок зростання витрат на оплату праці працівників підприємства, пов'язаних із збільшенням рівня мінімальної заробітної плати, та збільшення цін у суміжних галузях економіки, з кожним роком спостерігається постійне зростання витрат підприємства на забезпечення технологічного процесу надання послуг, що призвело до погіршення фінансово-економічного стану підприємства.

Про це свідчить те, що чистого прибутку на підприємстві у першому півріччі 2007 року в порівнянні з аналогічним періодом 2005 та 2006 років отримано менше відповідно на 9,0 та 9,9 млн. грн.

Внаслідок, рентабельність від звичайної діяльності знизилася до 0,4%, за аналогічний період 2005 року вона становила 1,5%, 2006 року – 1,3%.

Також слід зазначити, що темпи зростання середньомісячної заробітної плати одного штатного працівника підприємства починаючи з 2005 року, значно відстають від темпів фактичного зростання середньомісячної плати по народному господарству.

На підприємстві на сьогодні працює 115 тис. робітників, з них листонош – понад 47 тис. чол.

За перше півріччя поточного року середньомісячна заробітна плата одного працівника УДППЗ «Укрпошта» складала 676,2 грн, що майже в 2 рази менше за середньомісячну заробітну плату одного працівника по народному господарству, яка становить 1225,0 грн.

При цьому заробітна плата сільських листонош - 498 грн, цей показник не перевищує встановлену законодавчо мінімальну заробітну плату в Україні.

Відповідно до прогнозів економічного і соціального розвитку України на 2007 рік, схвалених постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.06 № 1194, в основу розроблення проектів Державної програми економічного і соціального розвитку та Державного бюджету України на 2007 рік покладено показник номінальної середньомісячної заробітної плати працівників - 1233 грн. За попередніми розрахунками УДППЗ «Укрпошта» для переведення працівників підприємства на умови оплати праці у відповідності до законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати лише у поточному році необхідно 129 млн. грн.

Крім того, відповідно до норм законодавства підприємству необхідно дотримуватися нормативів і контрольних термінів щодо пересилання поштових відправлень та розвитку мережі об'єктів поштового зв'язку, яка складається із понад 15,5 тисяч відділень поштового зв'язку, з них понад 12 тисяч у сільській місцевості. Це теж потребує витрат значних витрат.

Також слід зазначити, що в рамках актів Всесвітнього Поштового Союзу, які ратифіковані урядом України, при взаєморозрахунках з поштовими підприємствами країн-членів ВПС УДППЗ «Укрпошта» повинна обов'язково відшкодовувати збитки Поштовим, пов'язані з доставкою таких відправлень адресату в країні призначення.

На сьогоднішній день діючий рівень тарифів на пересилання посилок без оголошеної цінності до країн СНД не покриває суми коштів, які підприємство зобов'язане сплачувати поштовим підприємствам країн-призначення.

Поряд з цим, забезпечення встановленого рівня якості обумовлює необхідність впровадження нових прогресивних технологій із застосуванням сортувальних машин, комп'ютерної техніки, штрихових кодів на поштових відправленнях тощо, що потребує значних інвестицій.

У випадку, якщо тарифи на універсальні послуги поштового зв'язку не будуть переглянуті, скрутний фінансовий стан Укрпошти може привести до її банкрутства, що унеможливить здійснення національним оператором найважливішої соціальної функції – забезпечення надання на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку, доставки пенсії та друкованих видан, і в першу чергу, жителям сільської місцевості.

2. Цілі державного регулювання

Метою прийняття рішення про перегляд Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку є приведення їх розміру до рівня собівартості з мінімальним рівнем рентабельності.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення визначених цілей

Покращити фінансовий стан УДППЗ «Укрпошта» можливо за рахунок підвищення у 2008 році рівня тарифів на окремі універсальні послуги поштового зв'язку у середньому на 40%.

Зміна тарифів надасть можливість підвищити заробітну плату виробничому персоналу підприємства, в першу чергу сільським листоношам, операторам поштових відділень, а також спрямувати частину коштів на технічне переобладнання об'єктів поштового зв'язку.

Можлива економія витрат за рахунок таких фондоемних статей, як матеріальні витрати, витрати на паливо та енергетику відносно УДППЗ «Укрпошта» не вирішить питання оптимізації загальних витрат підприємства, оскільки більше 70 % в цих витратах складає заробітна плата виробничого персоналу, яка як було зазначено вище, вдвічі нижче за середню по Україні.

Таким чином, виникла об'єктивна необхідність щодо перегляду рівня тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку з метою їх упорядкування та приведення у відповідність до принципів формування тарифів згідно із законодавством, що в свою чергу дозволить зміцнити фінансовий стан підприємства.

4. Механізми та заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми

В загальних доходах підприємства доходи від надання універсальних послуг становлять 21,3 відсотка.

За результатами комплексного аналізу собівартості універсальних послуг поштового зв'язку можна зробити висновок про порушення економічних принципів її окупності, тому перегляд діючих тарифів є нагальною необхідністю.

Як зазначалося вище, покращення фінансового стану УДППЗ «Укрпошта» можливо за рахунок підвищення рівня тарифів у 2008 році на універсальні послуги поштового зв'язку в середньому на 40%.

Проектом цього регуляторного акта передбачено збільшення тарифів на пересилання в межах України:

- простих поштових карток на 42,9 %;
- простих листів в середньому на 44,7 % в залежності від маси поштового відправлення;
- простих бандеролей та бандеролей з вітчизняною продукцією книговидавництва в середньому на 44,4% в залежності від маси поштового відправлення.

До країн СНД :

- посилок без оголошеної цінності на 78,6 %.

Плату за кожне рекомендоване відправлення збільшено понад 30%.

При цьому не змінюються тарифи на пересилання письмової кореспонденції за межі України, а також на пересилання посилок без оголошеної цінності масою до 10 кг по Україні та до інших країн, крім СНД.

Передбачені проектом регуляторного акта Граничні тарифи, збільшені орієнтовно на рівень індексу інфляції за період 2005-2007 років та з урахуванням законодавчо встановленого рівня росту мінімальної зарплати.

За аналітичними дослідженнями, споживання найбільш соціальнозначущих послуг поштового зв'язку з пересилання письмової кореспонденції в межах України на одного жителя країни становить лише 1,23 грн. на рік, тобто споживач витрачає на зазначені послуги біля 0,02 відсотка прожиткового мінімуму. Крім того, близько 80% у загальному обсязі цих послуг складають поштові відправлення, адресатами яких є юридичні особи.

Планування, координація розроблення організаційно-технічних заходів для впровадження цього регуляторного акта покладається на Національну комісію з питань регулювання зв'язку України.

5. Можливість досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта

На дію цього регуляторного акта негативно можуть вплинути економічна криза та/або значні темпи інфляції.

Ці фактори можуть призвести до збитковості тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, які не покриватимуть фактичні витрати УДППЗ «Укрпошта» на надання цих послуг. Така ситуація негативно вплине на фінансово-економічний стан підприємства і значно знизить його інвестиційну привабливість.

Позитивно на дію цього регуляторного акта може вплинути розвиток сучасних технологій в сфері надання послуг поштового зв'язку, що надасть можливість підвищити рівень якості надання послуг універсальних послуг поштового зв'язку, покращити ефективність роботи персоналу, поліпшити інвестиційний клімат.

Оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акта

Для впровадження даного регуляторного акта Національній комісії з питань регулювання зв'язку України не потрібно додаткових витрат з бюджету.

Для адміністрування процесу затвердження Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку та контролю за ним немає необхідності створювати нові робочі місця.

Виконання цієї роботи буде покладено на апарат НКРЗ, який в межах функціональних обов'язків відповідає за питання тарифного регулювання в галузі зв'язку.

Державний нагляд та контроль за додержанням вимог акта

Періодичність здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог цього регуляторного акта визначається законодавством України.

6. Очікувані результати від прийняття регуляторного акта.

Аналіз вигод та витрат

Введення в дію цього регуляторного акта дасть змогу забезпечити покриття витрат національного оператора поштового зв'язку УДППЗ «Укрпошта» на надання універсальних послуг поштового зв'язку, а також забезпечить мінімальний рівень рентабельності цих послуг.

За попередніми підрахунками, впровадження запропонованих Граничних тарифів дозволить додатково отримати підприємству суму близько 93 млн грн, що становить 17,4% запланованої підприємством загальної суми доходів від надання універсальних послуг на 2008 рік (за умови їх запровадження тарифів з 01.01.08).

Зазначені заходи щодо збільшення рівня тарифів нададуть можливість покращити фінансовий стан національного оператора, що дозволить забезпечити надання населенню на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку достатнього рівня якості, і першу чергу листоношам у сільській місцевості.

7. Обґрунтування строку дії регуляторного акта

Проектом Граничних тарифів термін дії тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку встановлюється на необмежений термін.

8. Показники результативності регуляторного акта

1. Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися за допомогою якісних та кількісних показників діяльності операторів поштового зв'язку.

За як базові будуть братись до уваги показники операційної та фінансово-господарської діяльності національного оператора поштового зв'язку, частка доходів якого за 2006 рік складає 92,5% в загальному обсязі доходів операторів від наданих універсальних послуг поштового зв'язку.

Основними показниками результативності прийняття регуляторного акта є:

- зростання доходів національного оператора від надання універсальних послуг поштового зв'язку;
- беззбитковість надання універсальних послуг;
- рівень рентабельності національного оператора поштового зв'язку;
- збільшення надходжень до державного та місцевих бюджетів за рахунок збільшення відрахувань від діяльності підприємств зв'язку;
- впровадження соціальних заходів, спрямованих на підвищення працівникам цих підприємств рівня оплати праці;
- збільшення обсягів обов'язкових платежів до Пенсійного фонду та інших державних цільових фондів;

2. Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія акта. Всі підприємства та організації, що надають універсальні послуги

поштового зв'язку і розташовані на території України, незалежно від відомчої підпорядкованості і форм власності.

3. Розмір коштів і час, що витратиметься суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням акта.

Збільшення часу та коштів, необхідних на виконання передбачених цим проектом норм не очікується.

4. З метою інформування суб'єктів господарювання, які будуть здійснювати виконання Рішення НКРЗ та споживачів універсальних послуг поштового зв'язку, він буде оприлюднений на офіційному Web-сайті Національної комісії з питань регулювання зв'язку України.

9. Заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта

Під час розробки проекту Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку використовувались статистичні дані, тому базове відстеження результативності здійснюватиметься протягом року після набрання чинності цього регуляторного акта. Повторне відстеження результативності планується здійснити через рік після набуття чинності регуляторним актом.

В.о. Голови

О.Філіпова